

Oslo,
9. oktober 1990
Høyres sentralstyre

Statsminister Jan P. Syse

BUDSJETTREAKSJONER

Kjennetegnet på riktig budsjettpolitikk er ikke hvor sterkt statsbudsjettet vokser, men hvor raskt økonomien vokser. Vi har lagt frem et statsbudsjett for å få ny vekst i økonomien, basert på lav inflasjon, lavere renter og sterkere norsk konkurransevne. Bare på det grunnlaget kan vi nå nye, holdbare arbeidsplasser og bekjempe arbeidsløsheten. Det finnes ikke noen annen vei som fører frem.

Derfor har vi holdt fast ved den politikken siden Regjeringen tiltrådte i fjor høst. Nå begynner vi å se resultatene. Arbeidsløsheten som var i kraftig vekst, stiger ikke lenger. Nå viser den tegn til å synke. Investeringsviljen øker i næringslivet, det betyr nye arbeidsplasser. Men da kan vi ikke samtidig forlate det grunnlaget som fremgangen bygger på.

På torsdag vil LO arrangere en politisk streik mot budsjettet. Jeg ville selv ha gått til streik mot arbeidsløsheten hvis det hadde hjulpet. Men det blir ikke mindre arbeidsløshet av å kreve mer penger på statsbudsjettet. Regjeringen Brundtland forsøkte, i 1988 og 1989. Arbeiderparti-regjeringen økte underskuddet på statsbudsjettet fra 2 til 40 milliarder kroner. Men det som skjedde var ikke at arbeidsløsheten sank. Tvertom, den steg! Det var i de to årene Norge fikk den ledigheten vi sliter med nå.

Opposisjonen og LO krever mer offentlig sysselsetting. Men i 80-årene ble det skapt 82.000 nye arbeidsplasser i Norge. 81.000 av dem kom i det offentlige! Og likevel økte arbeidsløsheten.

Vi kan ikke gjøre de samme feilene om igjen, særlig ikke når vi vet at de er feil. Jeg tror ledelsen i fagbevegelsen vet det samme. Derfor er jeg ganske sikker på at Regjeringen og LO også i det kommende året vil trenge å tale sammen. Og at vi vil gjøre det i form av diskusjoner, ikke demonstrasjoner.

Finansministeren og finanskomiteens leder har gjennomgått budsjettet. Jeg vil bare fremheve noen politiske hovedpunkter. For det første: Budsjettet gir gjennomslag for noen av de hovedsakene som våre tre partier kjørte frem i valgkampen i fjor: KrF's kontantstøtte. Sp's matmoms. Høyres skattelettelser. Det viser at vi alle får noe ut av regjeringssamarbeidet. Men vi oppnår dette innenfor en stram økonomisk ramme, en ansvarlig helhetspolitikk. Vi skal forsvare denne helheten, for det er summen som teller.

Det er summen som avgjør om næringslivet våger å investere i nye arbeidsplasser. Det er summen som avgjør om prisstigningen blir lav, slik at familier og bedrifter og kommuner får pengene til å rekke lenger. Og det er summen som avgjør om neste års lønnsoppgjør skal gå i havn.

Ved valget neste år, og enda mer i 1993, kommer ikke spørsmålet til å bli om vi har gitt mer til alle enn opposisjonen. En arbeiderpartiopposisjon gir alltid mer enn oss! Spørsmålet kommer til å bli om vi har

styrt Norge vel. Det er summen som avgjør. All erfaring viser det.

Vi har rett til å si at norsk økonomi har passert vendepunktet. Vi er på vei. Kursen er lagt om. Budsjettet for 1991 skal ta vare på de resultater vi har nådd og gi oss nye gode resultater.

Budsjettet retter seg mot fire hovedmål:

- Å få hjulene i sving i norsk økonomi og redusere arbeidsledigheten
- Økt innsats for småbarnfamiliene
- Økt innsats for miljøet
- Lavere skatter

Vi styrker kampen mot kriminalitet.

Vi forskyver beskatningen fra inntekt til forbruk - og reduserer det samlede skattetrykket.

Vi lar den private sektor vokse raskere enn den offentlige - en forutsetning for å få holdbar vekst i økonomien.

Budsjettet øker distriktsinnsatsen.

Vi legger frem budsjettet i en tid med stor usikkerhet. De høye oljeprisene gir store ekstrainntekter nå. Men vi bør ikke - og kan ikke - basere oss på at de skal holde seg så høye. Om Norge på kort sikt kan høste gleden av høye oljeinntekter, vil vi på sikt bli rammet av tilbakeslaget i verdensøkonomien. Vi ser nå en uro som vil ramme vår eksport og gjøre importen dyr.

Regjeringen har ikke flertall i Stortinget. Men Norge har hatt mindretallsregjeringer nesten sammenhengende i 20 år uten at budsjettbehandlingen er gått av sporet. Jeg tror Regjeringen vil få tilslutning i hovedlinjene. Budsjettet er offensivt uten å være ekspansivt. Det legger grunnlaget for vekst uten å være forvokst. Det er et stramt, ansvarlig opplegg som fortjener støtte fra et flertall i Stortinget.

Utgangspunktet for budsjettbehandlingen i Stortinget er at opposisjonspartiene står betydelig lenger fra hverandre enn fra Regjeringen. Opposisjonen kan enes i en og annen sak, men den kan ikke danne noe samlet, enhetlig alternativ. Sålenge den ikke kan det, finnes det ikke noe holdbart alternativ til en borgerlig regjering. Men dette er ikke den eneste grunnen til at vi har initiativet i norsk politikk idag.

Vi har initiativet fordi vi arbeider i riktig ende av problemene. Vi arbeidet for å redusere, ikke øke underskuddet på statsbudjettet. Vi arbeider for å vri mer av landets ressurser over i den private sektor hvor produksjonsverdiene må skapes. Vi arbeider for færre restriksjoner og mer armslag. Skattereformen som fikk flertall i Stortingets finanskomite for to dager siden er uttrykk for vårt økonomiske program. TV-2-saken er et gjennombrudd for vårt mediasyn, som bygger på valgfrihet og konkurranseadgang. Det er vårt syn som slår igjennom når helseinstitusjonene begynner å konsentrere seg mer om hva som kommer ut av midlene enn om hvor mye de vokser med. Vi har et program for å løse 90-årenes problemer. Og vi er i ferd med å sette det programmet ut i livet.